

LEGAL UPDATE

Wetsvoorstel Wet ambulancevoorzieningen ingediend: wat is nieuw?

Datum: 9 juni 2020

Het [Wetsvoorstel Wet Ambulancevoorzieningen](#) (Wav) is onlangs ingediend bij de Tweede Kamer. Deze opvolger van de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz) moet zekerheid bieden over de toekomst van de ambulancezorg en zet dan ook in op continuïteit en kwaliteit van de huidige zorgverlening. Hoe dat gebeurt, leest u hierna.

Aanwijzing RAV voor onbepaalde tijd

De Wav borgt de continuïteit door de aanwijzing van de huidige Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV) voor onbepaalde tijd voort te zetten. Achtergrond daarvan is dat de wetgever het van belang vindt dat alle partijen in de acute zorg in de regio en de partijen in de veiligheidsregio op elkaar zijn ingespeeld en blindelings op elkaar moeten kunnen vertrouwen. In dat licht moet (periodieke) discontinuïteit worden vermeden.

Niet-economische dienst van algemeen belang

De wetgever creëert daarmee monopolieposities voor onbepaalde tijd. Die keuze ontmoet in principe bezwaren vanuit de Europese wet- en regelgeving over vrij verkeer. Die regels zijn hier volgens de wetgever echter niet aan de orde, omdat de ambulancezorg een niet-economische dienst van algemeen belang (NEDAB) zou zijn. Voor die classificering geeft de wetgever een trits aan argumenten die alle voortvloeien uit de vaststelling dat ambulancezorg een publiek belang dient en het verschil kan betekenen tussen leven en dood, waarbij gebruik van een ambulance een puur zorginhoudelijke overweging is en daarmee van een niet-economische aard. Omdat spoedeisende en niet-spoedeisende ambulancezorg volgens de wetgever onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, kwalificeert ook niet-spoedeisende ambulancezorg als een NEDAB.

Nieuwe regels ten opzichte van de Twaz

Met het oog op deze monopolieposities zijn extra maatregelen opgenomen ten opzichte van de Twaz om de status van de ambulancezorg als niet-economische dienst te verhelderen en op bepaalde punten strikter te reguleren. Zo moeten RAV's een gescheiden boekhouding hanteren als ze ook andere activiteiten ontplooiën dan het leveren van de ambulancezorg die aan hen is voorbehouden. Verder worden vanuit de gedachte van het monopolie voor onbepaalde tijd maatregelen genomen om de overheidsinvloed te vergroten. Zo vergen fusie en wijziging van rechtsvorm de toestemming van de minister en moeten rechtshandelingen die gevolgen hebben voor de zeggenschap over de RAV worden gemeld aan de minister. Met het oog op kwaliteitsverbetering regelt de Wav onder andere dat de spoedeisende hulp (SEH) de medische gegevens zoals de diagnose en het verdere behandeltraject kan terugkoppelen aan de RAV. Daarnaast moet de RAV zorgen dat een visitatiecommissie een keer in de vijf jaar een visitatie verricht, waarvan het rapport aan de minister moet worden verzonden.

De Wav biedt ook de mogelijkheid om regels te stellen aan winstuitkering van RAV's of hun onderaannemers. Het is bij de inwerkingtreding van de wet niet de intentie om gebruik te maken van deze reguleringsmogelijkheid, maar de wetgever wil deze mogelijkheid wel hebben voor het geval er in de toekomst ontwikkelingen zijn die aanleiding geven om beperkingen te stellen aan winstuitkering.

Wetgever legt kritiek RvS naast zich neer

De keuze van de wetgever om de ambulancezorg als een NEDAB te zien, lijkt met het oog op de advisering door de Raad van State (RvS) over dit wetsvoorstel kwetsbaar. De voornaamste

kwetsbaarheid die de RvS ziet is het hybride karakter van het voorgestelde stelsel, omdat de financiering ongewijzigd via de zorgverzekeraars blijft lopen, waarbij de RAV's bij het leveren van de acute en

planbare ambulancezorg het financiële risico lopen. Op die manier behoudt het stelsel een zeker marktelement en wordt de ambulancezorg nog altijd tegen een economische tegenprestatie verricht. De RvS vraagt zich daarom uitdrukkelijk af of de ambulancezorg onder de Wav inderdaad geen dienst in de zin van de regels inzake vrij verkeer is.

Gelet op deze kwetsbaarheid bestaat het risico dat de Europese Commissie Nederland in gebreke zal stellen vanwege het voor onbepaalde duur aanwijzen van de huidige RAV's zonder enige vorm van selectie. Ook zouden potentiële aanbieders van ambulancezorg, zich tot de rechter kunnen wenden.

Overheidscommissaris geschrapt

Tot slot regelde de conceptversie van het wetsvoorstel dat de minister ten minste één lid van de interne toezichthouder van de RAV kon benoemen. Deze veelbesproken overheidscommissaris kreeg een vetorecht voor besluiten van de RAV die gevolgen hebben voor de permanente beschikbaarstelling van voldoende en kwalitatief goede ambulancevoorzieningen. De RvS was echter van mening dat het vetorecht en de verantwoordingsplicht van de overheidscommissaris te verstrekkende gevolgen had voor de bestuurlijke ordening van de ambulancezorg. De wetgever heeft daarom besloten dit onderdeel niet te handhaven in het definitieve wetsvoorstel.

Dit is een Legal Update van Bas van Schelven.

Voor meer informatie:

Bas van Schelven

+31 30 25 95 553

basvanschelven@vbk.nl